



رژیم هنوز چقدر قوی است؟ در خیابان های شهرهای ایران - اینجا در تهران - پلیس اخلاق به سختی می تواند روسری را اجرا کند. © وحید سالمی/AP

حماس، حزب الله، اسد - متحدان رژیم ایران در خاورمیانه شکست خورده اند. اسرائیلی ها ظاهراً حتی پدافند هوایی ایران را هم برچیده اند. آخوندها فقط برنامه هسته ای را بیمه عمر دارند. اما این دقیقاً همان چیزی است که آنها اکنون قرار است با آن مذاکره کنند.

آخرین برگ برنده

اگر اوضاع آنقدر خطرناک نبود، خطر جنگ چندان زیاد نبود، می توان آن را برای وضعیت قدرت رژیم ایران. به عنوان یک استعاره نیز خواند.

گفته می شود این تاسیسات غنی سازی تا عمق 90 متری زیر زمین، در زیر کوهی در نزدیکی فردو، در دویست کیلومتری جنوب تهران قرار دارد و چندین متر بتن آن را محافظت می کند. سایتهی که رژیم در آن اورانیوم خود را غنی می کند به قدری عمیق است که جای سوال است که آیا حتی یک بمب GBU-57، یک دستگاه انفجاری چند تنی که تنها نیروی هوایی آمریکا در اختیار دارد، می تواند آن را نابود کند یا خیر. و در هیچ جای دیگر رژیم جمهوری اسلامی به اندازه فردو که در زیر کوه و بتون پنهان شده احساس امنیت نمی کند.

به همین دلیل است که در حال حاضر، در مناقشه بر سر برنامه هسته ای ایران، بار دیگر درباره فردو است. و تاسیسات دوم در نطنز نرسیده به فردو. این آخرین تهدید رژیم برای جهان و به ویژه اسرائیل است که می تواند سلاح هسته ای بسازد. رژیمی که می داند در میان مردم از حمایت اندکی برخوردار است و قدرتش مبتنی بر خشونت دستگاه امنیتی اش است. در خیابان های شهرهای ایران، پلیس اخلاق به سختی می تواند روسری را اجرا کند.

رهبری حتی در مورد افزایش قیمت بنزین احتمالاً از ترس اعتراضات جدید مردد هستند. رژیمی که به دلیل موفقیت های اسرائیل در یک سال گذشته مجبور شده است متحدان خود را یکی پس از دیگری "حماس، حزب الله، رژیم اسد" از دست بدهد.. به این موارد، می توان حملات هوایی اسرائیل به خود ایران را افزود که ظاهراً تقریباً تمام پدافند هوایی این کشور را در ماه اکتبر نابود کرد.

به طور رسمی، رژیم می گوید بمب "حرام" - یعنی ممنوع است

آنچه باقی می ماند برنامه هسته ای ایران است، در اعماق کوه. و به نظر می رسد اعتماد به نفس رهبری ایران نیز در آنجا خفته است.

این همان احساسی بود که اخیراً در روزنامه رسمی رژیم، درست روز دوشنبه، زمانی که رئیس جمهور آمریکا ترامپ در واشنگتن مدعی شد که آنها در حال "مذاکره مستقیم" با ایران درباره برنامه هسته ای این کشور هستند، بیان شد. آنها روز شنبه در عمان دیدار خواهند کرد. این آخرین دور از روند اندوهبار چند دهه ای پیرامون تسلیحات هسته ای جمهوری اسلامی خواهد بود.

رژیم رسماً می گوید که به دنبال ساخت بمب هسته ای نیست، زیرا چندی پیش رهبر "معظم آیت الله" علی خامنه ای فتوا داد که «بمب هسته ای حرام» است. ولی، سپاه پاسداران او که مسئول برنامه هسته ای است، اورانیوم را تا 60 درصد غنی می کند.

غنی سازی برای استفاده انرژی هسته ای غیرنظامی، بیش از سه تا پنج درصد مورد نیاز نیست و اگر غنی سازی به ۸۰ و ۹۰ درصد برسد اورانیوم به درجه کیفیت ساخت سلاح هستی. رسیده است و اگر ایران تصمیم به انجام این کار بگیرد، احتمالاً تنها چند هفته تا انجام این کار فاصله خواهد داشت. در ایران، روزنامه دولتی همنام این کشور، روز دوشنبه اعلام کرد که «حرام» ممکن است فقط استفاده از بمب هسته ای باشد، اما نه تولید و نگهداری آن. یعنی تهدیدی برای مردم اسرائیل و کل جهان با آن به ویژه پس از سقوط رژیم اسد در سوریه. این بیمه عمری برای رژیمی خواهد بود که تندروها در تهران و سپاه پاسداران ماهها است که با صدای بلندتر خواستار آن شده اند.

پس از سقوط اسد در سوریه، برای ایرانی ها راه دسترسی زمینی به حزب الله لبنان و مرز اسرائیل مسدود شده است. و اندیشه کنترل خاورمیانه از طریق شبه نظامیان عملاً شکست خورده است. و ایران با وجود همه تهدیدها هرگز به آخرین حملات هوایی اسرائیل پاسخ نداده است.

بسیاری در تهران معتقدند که رژیم ضعیف به نظر می رسند و رهبری بیش از حد منفعل است.

به نظر میرسد که تنها گزینه باقی مانده، (برای جمهوری اسلامی) سلاح های هسته ای به عنوان ابزاری برای دفاع از خود در برابر اسرائیل است،

در نهایت همچنین برای جلوگیری از حمله نظامی آمریکا است که بودن رژیم را به خطر می اندازد. و این یکی از دلایلی است که در حال حاضر مناقشه بر سر برنامه هسته ای ایران تشدید شده است.

این ضعف جمهوری اسلامی است که آن را خطرناکتر می کند، زیرا ممکن است وسوسه شود که ریسک های بیشتری بپذیرد از سوی دیگر، بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل معتقد است که متحدی در دونالد ترامپ دارد. آن کسی که او بتواند ترامپ را برخلاف جو بایدن متقاعد کند که حمله ای بزرگ به ایران انجام دهد. برای آن، اسرائیل به ایالات متحده نیاز دارد و برای نتانیاهو، از بین بردن تهدید ایران چیزی شبیه یک پروژه حیاتی است. او ده ها سال است که طرفدار این بوده است که رژیم باید از طریق نظامی حذف شود. نه با کمک توافقی مانند توافقی که در سال 2015 انجام شد، که در آن ایران متعهد به کنار گذاشتن سلاح های هسته ای شد. در مقابل، تحریم ها علیه این کشور کاهش یافت. ترامپ در دوره اول ریاست جمهوری خود از این توافق خارج شد. اگرچه اروپایی ها به آن وفادار ماندند، و رژیم ایران به طور فزاینده ای به آنچه در سال 2015 امضا کرده بود پایبند بود. اما ترامپ به تهدید بمب افکنی روی آورد

کلمه B نیز یکی از مواردی است که دونالد ترامپ دوست دارد. به عنوان مثال، اخیراً ایران را تهدید کرد که اگر توافق جدیدی صورت نگیرد، «بمبارانی خواهد کرد که قبلاً ندیده اند.»

نتانیاهو اندیشه های روشنی در مورد معنای این موضوع دارد. او روز دوشنبه در واشنگتن در کنار ترامپ نشسته بود و خواستار "راه حل لیبی" شد. لیبی برنامه هسته ای خود را به طور کامل در سال 2003 متوقف کرد.

آنچه نخست وزیر اسرائیل احتمالاً به آن فکر می کند این است که ایران همه تاسیسات خود را برچیده و تمام تجهیزات هسته ای خود را به خارج از کشور، برای مثال به کشورهای عربی خلیج فارس. خواهد فرستاد و تحویل خواهد داد.

اما حتی در دولت کنونی آمریکا، احتمالاً می دانند که رهبری در تهران بعید است چنین سناریویی را بپذیرد. از سوی دیگر، جمهوری اسلامی با توجه به ضعفی که دارد نمی تواند کاملاً سرسخت بماند. دلایل اقتصادی نیز برای این امر وجود دارد. و این مربوط به تحریم هایی است که از سال 2015، یعنی از زمان اجرایی شدن توافق هسته ای، تعلیق شده بود است. و این تحریم ها مهر ماه سال جاری منقضی می شوند

تا آن زمان، قدرت های E-3، یعنی فرانسه، بریتانیا و آلمان، می توانند مکانیسم بازگشت سریع تحریم ها را راه اندازی کنند، که اصطلاحی است برای بازگرداندن تحریم های قبلی توسط سازمان ملل. یعنی زمانی که ژانز بین المللی انرژی اتمی تشخیص دهد که ایران به توافق پایبند نیست. این تحریم های بین المللی الزام آور خواهند بود، به این معنی که بر تجارت با چین یا روسیه نیز تأثیر خواهند گذاشت. و ضربه سختی به اقتصاد ایران خواهد بود.

به احتمال زیاد به دلیل این فشارست، که رهبری ایران دست به این حرکت زده است. آنها ابتدا تا زمانی که دونالد ترامپ تهدید به جنگ کرده بود، اصلاً نمی خواستند با او صحبت کنند. وقتی ترامپ روز دوشنبه در حضور نتانیاهو اعلام کرد که دولتش در حال «مذاکره مستقیم» با ایران است، تهران بلافاصله گفت که نمی توان در این مورد صحبت کرد، بلکه درباره «مذاکرات در سطح بالا» صحبت کرد.

هیچ کس نمی داند که ایران چه چیزی می تواند به آمریکایی ها ارائه دهد که قرار است این مذاکرات روز شنبه در مسقط عمان برگزار شود. عباس عراقچی وزیر امور خارجه از ایران و استیو ویتکاف نماینده ترامپ در خاورمیانه از واشنگتن به مسقط خواهند رفت. نیویورک تایمز مدعی است که از مقامات ایرانی شنیده است که با میانجیگری عمان با آمریکایی ها در مسقط گفتگو خواهند کرد، اما نه در یک اتاق. با این حال، می توان تصور کرد که علی خامنه ای که در نهایت بستگی به رفتار هیئت آمریکایی دارد که اجازه گفت و گوی مستقیم را بدهد. یا نه و هنوز هیچ کس نمی داند مذاکرات چقدر طول می کشد و به خصوص نمی داند طرف ایرانی چه چیزی می تواند به آمریکایی ها ارائه دهد.

اگر ایران برنامه هسته ای خود را رها نکند و به ژانز اجازه دهد تا نظارت دقیق تری بر آن داشته باشد، آیا ترامپ حاضر به امضای پیمانی خواهد بود؟ شاید این امر ایده تسلیحات هسته ای را که گامی بزرگ از دیدگاه ایران است را کنار بگذارد. و این چیزی بیش از ادامه توافق 2015 نخواهد بود، نادیده نگیریم که رژیم ایران در آن زمان در موقعیت قوی تری قرار داشت. امروز، دست کشیدن از بمب به این معنی است که رژیم آخرین چیزی را که برای بازدارندگی باقی مانده است، رها خواهد کرد. و در عین حال، چه چیزی به احتمال زیاد باعث آغاز جنگ با اسرائیل و آمریکا می شود که آنها می خواهند در تهران از آن اجتناب کنند. این معضل ایران است، در حالی که این کشور به یک توافق فوری نیاز دارد: کاهش تحریم ها. نه بیشتر دیدار روز شنبه در مسقط احتمالاً آغاز راه خواهد بود. سالی که در آن تصمیم گیری می شود که آیا با ایران جنگ می شود یا خیر.